

Innspill til utvalget for fellesskolens fremtid fra Arbeidsgiverforeningen Spekter

Vi takker for møtet med utvalgsleder og sekretariatet fredag 12. september, og viser til det som ble sagt muntlig i møtet.

Vi ønsker allikevel på en kortfattet måte å understreke i et skriftlig innspill et par momenter som vi mener utvalget bør vurdere. I tillegg har vi utdypet hvorfor vi mener at de praktisk-estetiske fagene bør få økt oppmerksomhet fremover.

Behov for faglig kunnskap i en omskiftelig verden

Verden er i endring på mange ulike måter. Det er stor geopolitisk usikkerhet, økt tilgang til alle typer av informasjon, hurtige teknologiske endringer, etc. For å orientere seg i en slik verden vil det være svært viktig at elevene tilegner seg faglig kunnskap som grunnlag for å kunne håndtere og analysere informasjon som kan være motstridende, og for å kunne foreta valg basert på etablert kunnskap gjennom kritisk tenkning.

Kunnskaper i historie, samfunnsfag, naturfag og andre fag er et viktig premiss for de ferdighetene elevene skal utvikle for å kunne navigere i en mer usikker verden. Det er også et viktig basisgrunnlag for å kunne håndtere omstilling og endringer senere i livet.

Som et eksempel kan det trekkes frem at grunnleggende kunnskaper i naturfag er viktig for å kunne forholde seg til ulike typer av informasjon når det gjelder energi og klima.

Gode ferdigheter i å kunne forholde seg til ulike typer av informasjon vil i seg selv være viktigere enn for eksempel ferdigheter i å benytte ny teknologi.

Behov for å rette oppmerksomheten mot det praktisk -estetiske i skolen

I den siste PISA-undersøkelsen skårer norske elever stadig dårligere i matematikk, lesing og naturfag. Samlet sett er nå 41 prosent av de norske elevene lavtpresterende i ett eller flere av disse områdene, noe som gir betydelige utfordringer for videre studier og arbeid.

Norsk skole står derfor overfor store utfordringer. Dette er ikke bare alvorlig for den enkelte elev og fremtidige arbeidstaker, men like mye for samfunnet og for virksomhetene som skal rekruttere arbeidskraft i fremtiden.

Samtidig som det over tid har blitt flere timer i skolen, har det også blitt mindre og mindre oppmerksomhet mot de praktisk-estetiske fagene. Dette gjelder både timetall og innretningen på lærerutdanningene.

Stortingsmeldingen *En mer praktisk skole* (Meld.St.34 (2023-2024)) påpekte at praktisk-estetiske fag er viktig for læring, motivasjon og trivsel.

Som en oppfølging av denne stortingsmeldingen arrangerte Spekter for et års tid siden et frokostseminar med tittelen «*Kan kunstfag bidra til å sikre fremtidens kompetansebehov i arbeidslivet?*»¹ blant annet med kunnskapsministeren til stede. På frokostseminaret ble det også presentert en rapport som Spekter har fått utarbeidet og som viser betydningen av de estetiske

¹ [Se opptak: Kan kunstfag bidra til å sikre fremtidens kompetansebehov i arbeidslivet? - Spekter](#)

fagene også for prestasjoner i andre fag. Rapporten viser at en økt satsing på kunstfag, og særlig musikkfag, kan styrke motivasjonen i skolen, øke gjennomføringsgraden og føre til bedre karakterer i matematikk.²³

Spekters innspill er derfor at de praktisk-estetiske fagene og praktisk-estetiske ferdigheter til norske elever blir tema for utvalget om fellesskolens fremtid. Vi mener at de praktisk-estetiske ferdighetene vil ha betydning for elevenes evne til å utvikle andre ferdigheter, ved siden av at de har en egenverdi i seg selv. I tillegg, og som en konsekvens, vil utvikling av lærernes kompetanse, både i selve lærerutdanningene og i etter- og videreutdanning, bli viktig. Økt oppmerksomhet mot praktisk-estetiske fag bør ikke føre til at timetallet i skolen øker, det bør heller føre til en omprioritering.

² [Økt satsing på kunstfag er viktig for fremtidens arbeidsliv - Spekter](#)

³ [Kultur for kompetanse.pdf](#)